Vilniaus apygardos administraciniam teismui
Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius

VILNIAUS APYGARDOS
ADMINISTRACINIS TEISMAS
Gauta
2015-04-29 Nr.

PAREIŠKĖJAS:
Nacionalinė tabako ir alkoholio kontrolės koalicija
Juridinio asmens kodas: 301791588
Adresas: Stiklių g. 8, LT-01131 Vilnius
Tel.: (8 614) 05 997
El.p.: info@ntakk.lt

ATSAKOVAS:
Vilniaus miesto savivaldybės taryba
Konstitucijos pr. 3, LT-09601 Vilnius.
Tel.: (8 5) 211 2891
El.p.: e.vicemeras@vilnius.lt

SKUNDAS
dėl 2015-04-01 Vilniaus miesto savivaldybės tarybos sprendimo Nr. 1-2310
2015-04-27
Vilnius

Nacionalinė tabako ir alkoholio kontrolės koalicija (toliau – Pareiškėjas) yra juridinius asmenis vienijanti asociacija, kurios tikslas yra siekti mokslu grįstų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo ir lošimų prevencijos bei kontrolės priemonių įgyvendinimo Lietuvoje. Pareiškėjas veikia ne tik Lietuvoje, bet ir Europinėse organizacijose. Pareiškėjas yra European Network for Smoking Prevention (ENSP), European Alcohol Policy Alliance (EUROCARE), Nordic Alcohol and Drug Policy Network (NordAN), Framework Convention Alliance (FCA), World Federation Against Drugs (WFAD), Smoke Free partnership Coalition, European Fetal Alcohol Spectrum Disorders Alliance (EU FASD) narys. Pareiškėjas ne tik dalyvauja tarptautinių organizacijų veikloje, bet ir pats yra vienas iš Baltijos šalių tabako ir alkoholio kontrolės koalicijos bei „Nacionalinės ekonominės – socialinės tarybos“ įkūrėjų. Pareiškėjas aktyviai veikia visų pagrindinių ir didžiausią žalą visuomenei sukeliančių priklausomybių prevencijos srityje bei įgyvendina įvairius projektus, susijusius su psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo ir azartinių lošimų mažinimu.

Azartiniai lošimai, kaip viena iš priklausomybių rūšių, turi neigiamą pusę, kurios žala visuomenėje nėra taip plačiai žinoma, kiek yra žinoma apie alkoholio ar narkotikų daromą žalą žmogui. Skirtumas tarp jų yra tas, kad alkoholikai ar narkomanai yra fiziškai priklausomi nuo tam tikros psichoaktyviosios medžiagos, tuo tarpu žmonėms, turintiems priklausomybę nuo azartinių lošimų, būdinga tik psichologinė priklausomybė. Skirtingai nei alkoholis ar narkotikai, lošimai iš esmės neturi akivaizdaus fizinio poveikio – tik psichologinį, todėl yra lengviau nuslepiami nuo pašalinių asmenų, o ir visuomenėje dažniau vertinami kaip mažiau kenksmingi. Dauguma tyrimų rodo, kad patologinis potraukis lošti būdingas visoms socialinėms grupėms. Dėl patologinio potraukio lošti gali atsirasti psichologinės problemos, psichinės ligos. Problemos, kylančios dėl azartinių lošimų, (vagystės, sukčiavimai, dokumentų padirbinėjimai, įsilaužimai, prievartavimai, verslo ir užimtumo problemos, bankrotai, savižudybės, ligos, lydinčios šią priklausomybę, gydymo išlaidos, įvairios pašalpos, smurtas šeimoje, skyrybos ir t.t.) paliečia ne tik lošiančius asmenis, bet taip pat jų šeimas ir visuomenę.

Pareiškėjui tapo žinoma, kad Vilniaus miesto savivaldybės taryba (toliau – Taryba) 2015-04-01 priėmė sprendimą Nr. 1-2310 (toliau – Sprendimas) (priedas Nr. 1), kuriuo nusprendė sutikti,

kad patalpose Ozo g. 25 (unikalus Nr. 4400-0361-5981), Vilniuje, įstatymų nustatyta tvarka būtų steigiami lošimo namai.

Pareiškėjo įsitikinimu, minėtas Sprendimas yra neteisėtas, priimtas pažeidžiant galiojančius teisės aktus, nepagrįstai didina priklausomybę sukeliančių azartinių lošimų prieinamumą, sukuria galimybes piktnaudžiauti azartinių lošimų kontrolės sistema, todėl turi būti panaikintas dėl šių priežasčių:

1) Taryba individualiems teisės aktams priimti nustatyta tvarka priėmė norminį teisės aktą;

2) Sprendimu atveriama didžiulė spraga griežtos lošimų priežiūros sistemoje;

3) Sprendimas priimtas skubotai ir neskaidriai.

Žemiau Pareiškėjas pateikia išsamius argumentus, pagrindžiančius nurodytas priežastis.

1. Dėl norminio teisės akto priėmimo

Lošimo namų steigimo tvarką reglamentuoja LR azartinių lošimų įstatymas, kuris numato griežtus reikalavimus lošimus organizuojančiam juridiniam asmeniui, jo dalyviams, vadovams, darbuotojams, veiklos vykdymo vietai, patalpoms, įrangai ir kt. Veikla yra licencijuojama, organizuojama specializuota veiklos priežiūra.

Šio įstatymo 9 straipsnis numato, kad lošimo namai (kazino) steigiami vietos savivaldybės tarybos sutikimu. Šių sutikimų išdavimą Vilniaus miesto savivaldybės teritorijoje reglamentuoja Tarybos 2003 m. gruodžio 3 d. sprendimu Nr. 01A-41-150 „Dėl dokumentų, reikalingų sutikimams statyti lošimo namus (kazino) gauti, pateikimo ir nagrinėjimo tvarkos“ patvirtinta tvarka (toliau – Tvarka, priedas Nr. 2), kuri numato individualią ir pareikštinę tokių sutikimų išdavimo procedūrą.

Norint gauti sutikimą tam tikrose patalpose steigti lošimo namus, konkreti bendrovė turi pateikti individualų prašymą (Tvarkos 1.3 p.), nurodyti bendrovės identifikacinius, kontaktinius duomenis, informaciją apie konkrečių organizuojamų lošimų rūšis, įrenginius, jų skaičių (Tvarkos 1.3.1 p.), individualų lošimo namų planą (schemą) su pažymėtomis rūkymo zonomis (Tvarkos 1.3.5 p.), automobilių stovėjimo vietų planą (Tvarkos 1.3.6 p.).

Tvarkos 2 p. numato, kad bet kuri bendrovė gali pradėti įrengti lošimų organizavimo vietą tik gavusi minėtą individualų Tarybos sutikimą steigti ne bet kokius, o konkrečius prašyme aprašytus lošimo namus.

Taigi, nurodytas teisinis reglamentavimas suponuoja aiškią išvadą, kad Tarybos sprendimas dėl minėto sutikimo turi būti individualus teisės aktas, t.y. vienkartis teisės taikymo aktas, skirtas konkrečiam subjektui ar individualiais požymiais apibūdintų subjektų grupei (LR administracinių bylų teisenos įstatymo 2 str. 14 p.).

Tuo tarpu nors Tarybos Sprendime ir nurodyta, kad Sprendimas yra priimtas vadovaujantis tiek LR azartinių lošimų įstatymo 9 str., tiek Tvarka, tačiau akivaizdu, kad Sprendimas yra išduotas neapibrėžtam subjektų ratui (Sprendime nėra konkretizuoti subjektai ar jų grupė, kuriems yra taikomas Sprendimas), taigi – jis yra norminis (LR administracinių bylų teisenos įstatymo 2 str. 13 p.), o ne individualus teisės aktas.

Pagal LR vietos savivaldos 4 str. 1 d. 6 p. nuostatą, vietos savivalda yra grindžiama savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumu, t. y. savivaldybės

institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla bei visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad Taryba, priimdama Sprendimą, pažeidė LR azartinių lošimų įstatymo ir Tvarkos nuostatas, todėl Sprendimas turi būti panaikintas.

2. Dėl lošimų priežiūros sistemos pažeidimo

Griežtas lošimų organizavimo ir priežiūros reglamentavimas nėra atsitiktinis. Azartiniai lošimai yra viena iš priklausomybių rūšių, traukianti nusikalstamo pasaulio atstovų dėmesį, susijusi su didele piniginių srautų apyvarta, įtaka ir poveikiu žmonių psichikai, juos supančiai socialinei aplinkai ir jų gyvenimams.

Vienoje iš azartinių lošimų priežiūros ir kontrolės grandžių, vadovaujantis LR azartinių lošimų įstatymo 9 str., dalyvauja ir vietos savivaldybės. Joms suteikta teisė vertinti ir kontroliuoti lošimo vietų steigimo poreikį, besikreipiančius subjektus, lošimo namų patalpų ir jų aplinkos tinkamumą tokiai veiklai.

Vietoje individualaus priėmusi norminį teisės aktą – skundžiamą Sprendimą, Taryba šią priežiūros ir kontrolės grandį neteisėtai panaikino, t.y. Sprendimu buvo sukurta tokia teisinė situacija, kuomet bet kuriai bendrovei pakanka įsigyti, išsinuomoti ar kitu teisėtu būdu valdyti patalpas (ar jų dalį), esančias Ozo g. 25, Vilniuje (unikalus Nr. 4400-0361-5981), ir tokiai bendrovei jau nereikės individualiai kreiptis dėl Tarybos sutikimo gavimo, t.y. nebus reikalaujama iš jos nei pateikti privalomus dokumentus, nei užtikrinti patalpų ir jų aplinkos tinkamumą nustatytiems reikalavimams, ir svarbiausia – apskritai nebus sprendžiama, ar yra poreikis ir tikslingumas steigti bet kokius naujus lošimo namus Vilniaus mieste.

Atkreiptinas teismo dėmesys į tai, kad pastatas, esantis adresu Ozo g. 25, Vilniuje (unikalus Nr. 4400-0361-5981) – tai didžiausias regione prekybos ir pramogų centras AKROPOLIS[1], turintis 110 000 kv. m prekybinių patalpų plotą[2]. Turint omenyje, kad visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje šiuo metu veikia tik 17 lošimo namų[3] – vien šiose patalpose, vadovaujantis Tarybos Sprendimu, nuo šiol galima įsteigti 100 ar dar daugiau lošimo namų (turinčių ne mažiau kaip po 1 000 kv. m ploto – tokiems, vadovaujantis 2005-02-23 Tarybos sprendimo Nr. 1-698 „Dėl lošimo namų (kazino) išdėstymo Vilniuje schemos su aprašymu tvirtinimo" 12.3 p., teikiama pirmenybė, priedas Nr. 3).

Taigi, akivaizdu, kad palikus galioti Tarybos Sprendimą - jokia LR azartinių lošimų įstatymo 9 str. ar Tvarkoje numatyta priežiūra ir kontrolė niekada nebegalios ir Taryboje nebebus sprendžiamas naujų lošimo namų steigimo nurodytu adresu poreikio ir tikslingumo klausimas.

3. Dėl Sprendimo priėmimo aplinkybių

Pažymėtina, kad Sprendimo priėmimo aplinkybės buvo itin neskaidrios. Spaudoje plačiai diskutuojama, kad paskutinieji kadenciją baigiančios Vilniaus miesto tarybos sprendimai yra ypač kvestionuotini, kuomet skubos tvarka pritarta papildomam beveik 7 mln. eurų „Air Lituanica"

---

[1] Šaltinis internete, adresu: http://akropolis.lt/lt/vilnius/kontaktai

[2] Šaltinis internete, adresu: http://akropolis.lt/lt/vilnius/statistika/vilniaus-akropolis-vartai-i-lietuvos-prekybos-rinka

[3] Šaltinis internete, adresu: http://www.lpt.lt/losimu-organizatoriai/veiklos-ataskaitos/losimo-organizavimo-vietu-dinamika-2002-2012-m/

finansavimui[4], paskubomis nuo mokesčių buvo atleidžiamos didžiosios pramogų arenos[5], abejotinam ugdymo ir sporto centro projektui nuspręsta išleisti daugiau nei 2 mln. eurų (suma – ne galutinė)[6], dalijami postai buvusio mero bendražygiams[7] ir kt.

Reikalavimą nepriiminėti abejotinų sprendimų kadenciją baigiančiai Tarybai buvo išsakęs ir naujai išrinktas meras, tačiau jo argumentų buvo nepaisoma[8].

Greta kitų abejotinų Tarybos sprendimų – kadenciją baigianti Taryba skubotai priėmė ir skundžiamą Sprendimą, kuris, viena vertus, sukūrė privilegijuotą situaciją patalpas adresu Ozo g. 25, Vilniuje valdantiems asmenims be jokių apribojimų steigti lošimo namus, kita vertus, panaikino naujai išrinktosios Tarybos galimybes spręsti ir vertinti kiekvienų naujų lošimo namų steigimo poreikio bei tikslingumo klausimą.

Akivaizdu, kad dar ir dėl šių aplinkybių Sprendimas vienareikšmiškai pripažintinas neteisėtu ir yra naikintinas.

4. Dėl teisės paduoti skundą

LR vietos savivaldos įstatymo 18 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad savivaldybių institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų priimti administraciniai teisės aktai gali būti skundžiami teismui.

To paties įstatymo 55 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad savivaldybės institucijų ir valstybės tarnautojų aktai ar veiksmai, pažeidžiantys gyventojų, institucijų, įstaigų, įmonių ir organizacijų teises, gali būti skundžiami Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

LR administracinių bylų teisenos įstatymo 22 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad skundą (prašymą) dėl viešojo administravimo subjekto priimto administracinio akto ar veiksmo (neveikimo) turi teisę paduoti asmenys, taip pat kiti viešojo administravimo subjektai, įskaitant valstybės ir savivaldybių viešojo administravimo tarnautojus, pareigūnus ir įstaigų vadovus, kai jie mano, kad jų teisės ar įstatymų saugomi interesai yra pažeisti.

Pareiškėjas yra viešasis juridinis asmuo (LR asociacijų įstatymo 2 str. 1 p.), aktyviai veikiantis visų pagrindinių ir didžiausią žalą visuomenei sukeliančių priklausomybių (įskaitant ir azartinių lošimų) prevencijos srityje. Aukščiau skunde išdėstyti argumentai patvirtina, kad Sprendimas buvo priimtas neteisėtai, pažeidžiant azartinių lošimų sistemą reglamentuojančių teisės aktų nuostatas, Sprendimu sukuriamos prielaidos piktnaudžiauti lošimų kontrolės sistema ir taip didinti žalingą priklausomybę sukeliančios veiklos įtaką visuomenei – todėl Sprendimas pažeidžia Pareiškėjo puoselėjamus ir ginamus interesus.

---

[4] Šaltinis internete, adresu: http://www.delfi.lt/verslas/transportas/a-zuokas-r-simasiaus-neisgirdo-meta-milijonus-avialinijoms.d?id=67466716

[5] Šaltinis internete, adresu: http://www.delfi.lt/verslas/verslas/pramogu-verslo-atstovams-dovanos-is-vilniaus-savivaldybes.d?id=67714408

[6] Šaltinis internete, adresu: http://www.delfi.lt/news/daily/education/r-simasiaus-vilniuje-lauks-dar-vienas-siurprizas-mislingas-projektas-uzupyje.d?id=67596932#ixzz3Y95kl5j2

[7] Šaltinis internete, adresu: http://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/a-zuoko-bendrazygiui-puikus-postas.d?id=67540754

[8] Šaltinis internete, adresu: http://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/po-derybu-del-valdzios-r-simasiaus-reikalavimai-a-zuokui.d?id=67454174

5. Dėl žyminio mokesčio

LR administracinių bylų teisenos įstatymo 39 str. 1 d. numatyta, kad administracinėse bylose už kiekvieną skundą (prašymą), nepaisant to, kiek jame keliama reikalavimų, mokamas 28 eurų žyminis mokestis.

Pareiškėjas pateikia žyminio mokesčio sumokėjimą patvirtinančio pavedimo kopiją (priedas Nr. 4).

6. Dėl procesinių dokumentų įteikimo būdo

Pareiškėjas pageidauja atsiliepimą į skundą, teismo sprendimą ir kitus procesinius dokumentus gauti el. pašto adresu: info@ntakk.lt.

Atsižvelgiant į aukščiau nurodytus argumentus ir išdėstytas aplinkybes, Pareiškėjas Vilniaus apygardos administracinio teismo prašo panaikinti 2015-04-01 Tarybos sprendimą Nr. 1-2310.

PRIEDAI:

1. 2015-04-01 Vilniaus miesto savivaldybės tarybos sprendimo Nr. 1-2310 kopija;
2. 2003-12-03 Vilniaus miesto savivaldybės tarybos sprendimo Nr. 01A-41-150 „Dėl dokumentų, reikalingų sutikimams statyti lošimo namus (kazino) gauti, pateikimo ir nagrinėjimo tvarkos“ kopija;
3. 2005-02-23 Vilniaus miesto savivaldybės tarybos sprendimo Nr. 1-698 "Dėl lošimo namų (kazino) išdėstymo Vilniuje schemos su aprašymu tvirtinimo" kopija;
4. Žyminio mokesčio sumokėjimą patvirtinančio dokumento kopija.
5. Išrašo iš Juridinių asmenų registro kopija;
6. Įgaliojimo kopija;
7. Diplomo kopija.

Nacionalinės tabako ir alkoholio kontrolės koalicijos vardu,
Įgaliotas asmuo Egidijus Meiženis